

21. Oikeusaputoimisto

Oikeusapulautakuntaan kuuluivat v. 1954: puheenjohtajana oikeusneuvos G. T. Nybergh ja jäseninä varatuomarit A. O. Aaltonen, H. V. Boehm, J. O. Mehto, H. L. Sipilä. Varapuheenjohtajakseen lautakunta valitsi varatuomari A. O. Aaltosen. Kaupungin-hallituksen edustajana oikeusapulautakunnassa oli pankinjohtaja E. V. Harkia.

Oikeusavustajana kertomusvuonna oli edelleen varatuomari Y. J. E. Hämesalo, apu-laisoikeusavustajana varatuomari S. M. K. Korpela ja toimistoapulaisena varanotaari A. S. Lindegrén. Kesälomasijaisina toimivat varatuomari M. Eklund ja rouva H. Korpela. Siivoojana oli rouva M. M. Lentämäki ja hänen kesälomasijaisenaan rouva E.-L. Lentä-mäki.

Oikeusapulautakunnalla oli kertomusvuoden aikana neljä kokousta, joissa pääasiassa käsiteltiin juoksevia asioita.

Oikeusaputoimiston menot olivat v. 1953 2 529 409 mk ja kertomusvuonna 2 564 319 mk.

Oikeusaputoimiston toiminta jatkui ohjesäännön mukaisesti. Toimeksiantoja saatiin kotimaassa ja Ruotsissa olevilta oikeusaputoimistoilta.

Rekisteröityjen asioiden luku oli kertomusvuonna 1 423 oltuaan edellisenä vuonna 1 498. Työ- ja palkkariidat pysyivät kertomusvuonnakin suurimpana asiaryhmänä. Niistä valtaosa saatiin järjestetyksi sovinnolla tarvitsematta ryhtyä oikeudenkäyntiin. Avioero- ja asumuserojuttuja oli suunnilleen sama määrä kuin edellisenä vuonna. Vero-asioita ja huoneenvuokra-asioita hoidettiin edelleen huomattava määrä. Seuraavat nume-rotiedot osoittavat lähemmin oikeusaputoimiston toimintaa kertomusvuonna.

Käyntien luku oli 11 266 sen oltua v. 1953 11 402, v. 1952 11 341 ja v. 1951 11 320.

Eri kuukausien osalle käynnit jakautuivat seuraavasti:

	Vas- taan- otto- päiviä	K ä y n t e j ä		Kuukausi	Vas- taan- otto- päiviä	K ä y n t e j ä	
		Kaik- kiaan	Päivää koh- den			Kaik- kiaan	Päivää koh- den
Kuukausi							
Tammikuu	24	901	37.5	Heinäkuu	27	906	33.6
Helmikuu	24	899	37.5	Elokuu	26	921	35.4
Maaliskuu	26	952	36.6	Syyskuu	26	1 014	39.0
Huhtikuu	23	921	40.0	Lokakuu	26	998	38.4
Toukokuu	24	974	40.6	Marraskuu	26	1 019	39.2
Kesäkuu	24	886	36.9	Joulukuu	25	875	35.0
Yhteensä					301	11 266	37.4

Kuten edellä olevasta taulukosta ilmenee, oli oikeusaputoimisto vuoden aikana avoinna 301 päivänä. Käyntien luku päivää kohden nousi siis 37.4 :ään niiden oltua v. 1953 37.8 ja v. 1952 37.5.

Suurin käyntien luku samana päivänä oli 62 ja pienin 3.

Seuraavat tilastotiedot osoittavat rekisteröityjen asioiden luvun ja rekisteröityjen asiakkaiden säädyn, ammatin ym. niissä asioissa, joissa toimisto ryhtyi oikeudenkäyntiin,

kirjallisiin tehtäviin tai pitempiin suullisiin neuvotteluihin. Tällaisia asioita oli kaikkiaan 1 423, joista 1 401 oli kertomusvuonna tulleita ja 22 edellisestä vuodesta siirtyneitä. Kirjallisia toimituksia oli 1 583, niistä hakemuskirjoja 596.

Säätynsä tai ammattinsa ja sukupuolensa mukaan kävijät ryhmittivät seuraavasti:

	Mp.	Np.	Yht.
Virkamiehiä ja vapaiden ammattien harjoittajia	1	2	3
Itsenäisiä liikkeenharjoittajia	4	4	8
Liikeapulaisia ja työnjohtajia	13	57	70
Tehdas- ym. ammattityöntekijöitä	241	199	440
Muita työntekijöitä	119	108	227
Merimiehiä ja kalastajia	5	—	5
Yleisessä palveluksessa tai yksityisissä laitoksissa toimivaa palvelus- kuntaa	18	13	31
Yksityisten palvelijoita	—	57	57
Muun elinkeinon harjoittajia	1	—	1
Henkilöitä ilman varsinaista tai tunnettua ammattia, leskiä, opiskeli- joita ym.	4	384	388
Yhteensä	406	824	1 230

Käsiteltyjen juttujen ja asiain ryhmittyminen laatunsa mukaan selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Velvoiteoikeuteen kuuluvia asioita:		Testamenttioikeuteen kuuluvia asi-	
vuokrariitoja	37	oita	9
työ- ja palkkariitoja	359	Yleisiä veroja koskevia asioita	232
muita velkomisjuttuja	43	Holhousasioita	12
Esineoikeuteen kuuluvia asioita	8	Erinäisiä kyselyjä, hakemuksia, vali- tuksia ym.	178
Perheoikeuteen kuuluvia asioita:		Pieniä rikosjuttuja	22
avioriitoja	35	Toimeksiantoja	28
asumuseroja	49	Tapaturma-asioita	38
avioeroja	168	Huoneenvuokra-asioita	120
perheen elatusasioita	48	Lapsen sukuasemaa koskevia asioita	7
kuolleeksi julistamisia	2		
Perintöoikeuteen kuuluvia asioita ...	28	Yhteensä	1 423

Vireille pannuista jutuista ja asioista tuli, mikäli oikeusaputoimiston toimenpiteistä riippui, vuoden aikana lopullisesti ratkaistuiksi ja kirjoista poistetuiksi 1 396 kuten näkyy seuraavista luvuista:

Sopimalla ratkaistu	397	Annettu eri viranomaisille	596
Oikeudenkäynnillä ratkaistu	254	Juttuja, joissa toimisto otti haasteen, mutta ei ajanut perille	39
Erinäisistä syistä jätetty sillensä	110	Yhteensä	1 396

Edellä mainitut eri virastoille jätetyt 596 asiaa, joihin ei sisälly Helsingin raastuvan-oikeuteen ja muualle otettuja haasteita, jakaantuivat eri viranomaisten kesken seuraavasti

Tasavallan presidentti	8	Sisäasiainministeriö	1
Korkein oikeus	10	Sosiaaliministeriö	9
Korkein hallinto-oikeus	11	Ulkoasiainministeriö	3
Oikeuskansleri	4	Uudenmaan lääninhallitus	98
Valtioneuvosto	1	Turun ja Porin »	3
Valtiovarainministeriö	33	Hämeen »	6
Puolustusministeriö	3	Kymen »	2
Kulklaitosten ja yleisten töiden mi- nisteriö	3	Vaasan »	4
		Kuopion »	4

Mikkelin lääninhallitus	1	Helsingin hovioikeus	35
Oulun »	3	Vakuutusosasto	23
Lapin »	1	Valtion tapaturmatoimisto	11
Uudenmaan läänin valtion verojen tarkastuslautakunta	31	Jyväskylän kaup. raastuvanoikeus ...	1
Hämeen läänin valtion verojen tarkastuslautakunta	1	Lahden »	1
Kuopion läänin valtion verojen tarkastuslautakunta	3	Lappeenrannan »	1
Vaasan läänin valtion verojen tarkastuslautakunta	2	Kansaneläkelaitos	1
Turun ja Porin läänin valtion verojen tarkastuslautakunta	1	Kansaneläkelaitoksen lisätty hallitus	5
Helsingin kaupungin:		Rautatiehallitus	1
kaupunginhallitus	61	Helsingin tuomiokunnan tuomari	2
maistraatti	14	Rantasalmen »	1
raastuvanoikeus	42	Helsingin kihlakunnanoikeus	1
holhouslautakunta	1	Helsingin ev. luterilaisten seurakun-	
liikennelaitos	1	tien rahatoimisto	8
poliisilaitos	1	Kokkolan kaupunginvouti	1
huoneenvuokralautakunta	74	Oulun »	1
vuokratarkastuslautakunta	38	Lahden kaupunginhallitus	1
ensimmäinen kaupunginvouti	5	Äänekosken kauppalanhallitus	2
tutkijalautakunta	5	Sotaeläkekomitea	2
työhuoltotoimisto	1	Tuusulan piirin nimismies	1
verovirasto	3	Leppävirran sosiaalilautakunta	1
Turun hovioikeus	1	Vihdin »	1
		Vuolijoen kunnanhallitus	1
		Huopalahden seurakunnan kirkkoher-	
		ranvirasto	1
		Yhteensä	596

Se seikka, että 110 asiaa jätettiin sillensä, johtui samoin kuin edellisinäkin vuosina siitä, etteivät oikeusavunhakijat sen jälkeen kun oikeusaputoimisto oli ryhtynyt ensimmäiseen toimenpiteeseen eikä sovintotietä päästy tulokseen, enää jatkaneet asiaansa, osaksi koska ei ollut toiveita voittoa asiaa oikeudenkäynnillä, sekä osaksi koska avunhakijat joko eivät tahtoneet tai eivät voineet esittää asian enempää käsittelyä varten varattomuustodistusta.

Syynä siihen, että toimisto ei ajanut perille 39 edellä mainittua asiaa, joissa haaste jo oli otettu oli joko se, että haaste oli otettu Helsingin ulkopuolella oleviin tuomioistuimiin, joissa toimiston virkamiesten ei tarvitse avustaa asianomaisia tai, ettei vastaajia ollut haasteella tavattu, tai että asia ennen oikeuden istuntoa oli järjestetty.

Oikeudenkäyntiin ryhdyttiin 320 asiassa. Näistä toimisto ajoi vuoden kuluessa loppuun 254 asiaa, joista 244 juttua voitettiin ja 10 hävittiin. Helsingin raastuvanoikeudessa esiinnyttiin vuoden aikana toimiston puolesta 364 kertaa 193 päivänä.